

НАЈБОЉЕ КЊИГЕ ПОЕЗИЈЕ У 2022. ГОДИНИ

Пише Слађана Илић

Лирски бисери

Милосав Данојлић, "Исповест на тргу" (ОГ)

НОВА збирка песама Милована Данојлића "Исповест на тргу", по атмосфери и доминантном осећању лирског субјекта подсећа нас на Стеријино "Даворје". У њој лирски субјект, истовремено и стваралац, своди сопствене скорове као посве зрела личност с величким животним и стваралачким искуством. Као и увек, строг према себи, као и према другима, истовремено је заступник тужбе и заступник своје одбране.

Истражујући његово хтење да изрекне неименљиво, често уочавамо аутоиронијски отклон и према животу и према смрти. Читајући ову збирку казали бисмо да места које лирски субјект воли јесу она у којима настају његове песме, које су место срећног сусрета речи које их чине, које се "роје, двоје и троје" ("Песма и песник"). И док настају, он је код куће - ма где то било. Зато су одласци са свих тих места, иако фактички, заправо немогући. Песме које су у тим местима настале својеврсне су разгледнице. Оне су адресиране на све читаоце света.

Тања Крагујевић, "Фрактал" ("Чигоја штампа")

У "Фракталима" Тања Крагујевић, издавајмо неколико главних мотива: пролазност, савремени тренутак, отуђење, усамљеност, преиспитивање пријатељства, породица, природа, стваралаштво, слобода.

Уколико у целини сагледамо лаштво ове песникиње, уочићемо да се, као и овде, ти мотиви преплићу, преливају један на други.

Лирски субјект стваралац (у конкретном случају жена), најпре је увек дубоко загледан у себе, па с великим познавањем сопствених појава, бића и својства сваког свог фрактала, као и тачне координате у којој јесте, искорачује ка свему што је спљоља. Она разуме да је њено тумачење сопствене песме заправо песма о песми. Доџаравање сложности тог процеса гозба је за сва чула, јединствени залогај. Она нам представља текстуру тог процеса, његово агрегатно стање, укус, крикаве бедеме чије савладавање доноси задовољство ("Тумачење песме").

Тања Крагујевић, "Корице за одлазећи глас" (КОВ)

И у новој збирци - "Корице за одлазећи глас" - другој по реду у овој години, Тања Крагујевић наставља свој, песнички сигуран ход по макадаму, оном из претходне збирке "Фрактал".

На том путу готово све осим стаменог, а динамичног, искунсног, знаковитог песничког хода који врви од метафора, склоног бројним трансформацијама, као и осим памћења, тишине, белине, хладноће, празнице и неумољивости времена је трепераво, упитно, несигурно.

Шта је то што остаје као траг на пређеном путу, у овостраности, када лирски субјект са њега коначно исконачи?

Школице, игре смисла, вера у речи - које су обележиле његово постојање и дале му могућност трајања и у астралности - мој градитељства и на том месту.

Никола Вујчић, "У једном дану" ("Архипелаг")

НИКОЛА Вујчић и у својој новој збирци поезије "У једном дану", особиту пажњу посвећује стваралачком процесу, стиховима, речима, бићу ствараоца. У њој лирски субјект стваралац представља сву интимност настајања песме и потпуној, добровољној и нужној усамљености. Све што је ван речи растерује стихове, тешка и болна песничка приношења. У том процесу, потребно је, каже лирски субјект, да и сам на себе заборави. Његово непостојање у том тренутку гарант је настанка песме, испуњавања белине хартије која тада "шкрипти као снег. Потом, њеном настанку, а пре него што она започне самосталан живот и у независности од било чега крене у свет, стваралац се удава - на оног који пише и на оног који чита. Мери раздаљине између два ја са брижношћу размишљајући о њима, као и о близини између песме и читаоца.

Небојша Лапчевић, "Филателист" (Народна библиотека "Стефан Првовенчани", Краљево)

ЗБИРКА поезије Небојше Лапчевића "Филателист" својеврстан је унутрашњи путопис лирског субјекта. Означена раритетним поштансkim маркама као подстицајем, свака песма уверљivo сведочи о духовним доживљајима различитих крајева света и свега што је у том свету, и у животу који је "недовршена колекција", лирском субјекту битно: најпре оно што је посве лично, потом и оно што чини светску културну баштину, као и оно што чини ритам и особеност одређеног места.

У овој збирци колекционар песник, необичан путник, никако турист, заправо слика себе, своје потанкости спрам тачака дочараних изузетним метафорама и неологизмима указујући тако на исходишта сопствене поезије, на поетске (и ликовне) претке, а ипак и на оригиналност свог уметничког поступка о чему сведочи његов опус у целини.

Драган Марковић, "Игламо се јата", (Удружење за очување баштине Дијак, Прибој)

И у новој збирци "Игламо се јата" Драган Марковић, један од најистакнутијих песника средње генерације, игра са мотивима рата, тачније, пише својеврstan песнички "Рат (и мир-бахатлук)" заснован на "запаљујушим сценама и исказима", како је то уочио Милосав Тешић говорећи о једној другој збирци овог песника - "Папир, камен, маказе". Док у њој иронијски, чак цинично, попази од дечје игре и дечјег говора у збирци објављеној 2022, он изневерава очекивања читалаца тако што реализује изразито натуралистичке садржаје и слике као резултат-игривости одраслих - која сведочи о злу које, ипак, претеже у природи човека, а које региструје изразито осетљиво и прозорљиво биће песника. То зло садржано је у свему, прелива се на све. То уочавамо у свакој песми "врљака и вратоломија", како сам аутор у поднаслову именује свој песнички говор. Сам поднаслов збирке, као и игре речима, прозвученост старих и стварање нових, показују изразити дар овог песника који подсећа на језичко умеће Радована Белог Марковића, највећег песника међу савременим српским прозаистима, на његове, на пример, "Урутке и сокоћаћа", као и на тзв. белизме. Чини се да Драган Марковић, презимењак најнеобичнијег савременог српског писца, достојно наставља и оплемењује тај важан посао - истраживање могућности ојезичавања. ■